EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2020 02 26
COM(2020) 100 final

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

Atnaujinta griežtesnės priežiūros ataskaita: Graikija, 2020 m. vasario mėn.

{SWD(2020) 45 final}

PAGRINDINIAI FAKTAI

Graikijos ekonominiai pokyčiai ir politika stebimi per Europos ekonominės politikos koordinavimo semestrą, taikant griežtesnės priežiūros sistemą pagal Reglamentą (ES) Nr. 472/2013 ([1]). Sprendime pradėti griežtesnę priežiūrą Graikijoje ([2]) pripažįstama, kad vidutiniu laikotarpiu Graikijai reikia ir toliau priimti priemones, kuriomis siekiama šalinti ekonominių ir finansinių sunkumų šaltinius arba potencialius šaltinius, kartu įgyvendinant struktūrines reformas, kuriomis remiamas patikimas ir tvarus ekonomikos augimas.

Griežtesnė priežiūra – tai išsami ekonominių pokyčių ir politikos, kurios reikia tvariam ekonomikos atsigavimui užtikrinti, vykdymo stebėjimo sistema. Pagal ją numatytas reguliarus naujausių ekonominių ir finansinių pokyčių Graikijoje vertinimas, taip pat valstybės finansavimo sąlygų stebėsena ir skolos tvarumo analizės atnaujinimas. Griežtesnė priežiūra taip pat yra pagrindas, kuriuo remiantis vertinamas 2018 m. birželio 22 d. Graikijos bendras įsipareigojimas Euro grupei tęsti ir užbaigti pagal Europos stabilumo mechanizmo programą priimtas reformas ir užtikrinti, kad būtų išlaikyti pagal finansinės pagalbos programas priimtų svarbių reformų tikslai. Šiomis aplinkybėmis vykdant griežtesnę priežiūrą stebima, kaip įgyvendinami konkretūs įsipareigojimai iki sutartų terminų (t. y. iki 2022 m.

([1]) 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 472/2013 dėl euro zonos valstybių narių, kurios turi didelių finansinio stabilumo sunkumų arba kurioms tokie sunkumai gresia, ekonominės ir biudžeto priežiūros griežtinimo (OL L 140, 2013 5 27, p. 1).

([2]) 2018 m. liepos 11 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1192 pradėti griežtesnę priežiūrą Graikijoje (OL L 211, 2018 8 22, p. 1), 2019 m. vasario 20 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2019/338 dėl griežtesnės priežiūros Graikijoje taikymo pratęsimo (OL L 60, 2019 2 20, p. 17), 2019 m. liepos 26 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2019/1287 dėl griežtesnės priežiūros Graikijoje taikymo pratęsimo (OL L 202, 2019 7 31, p. 110), 2020 m. vasario 19 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas C(2020) 901.

vidurio) užbaigti pagrindines pagal programą pradėtas struktūrines reformas šešiose pagrindinėse srityse, konkrečiai: i) fiskalinės, įskaitant struktūrinę, politikos, ii) socialinės gerovės, iii) finansinio stabilumo, iv) darbo ir produktų rinkų, v) privatizavimo ir vi) viešojo administravimo modernizavimo ([3]). Dešimties konkrečių įsipareigojimų terminas – 2019 m. pabaiga, jų vykdymo pažanga vertinama šioje ataskaitoje, taip pat stebimi tolesni veiksmai vykdant ankstesnius įsipareigojimus.

Tai yra penktoji Graikijai skirta griežtesnės priežiūros ataskaita. Ji teikiama kartu su 2020 m. Graikijai skirta šalies ataskaita įgyvendinant Europos semestrą. Ši ataskaita grindžiama 2020 m. sausio 22–24 d. Atėnuose Komisijos kartu su Europos Centriniu Banku surengto išvykstamojo patikrinimo metu padarytomis išvadomis ([4]). Tarptautinis valiutos fondas dalyvavo vykdydamas savo stebėsenos užbaigus programą ciklą, o Europos stabilumo mechanizmas dalyvavo ir pagal išankstinio perspėjimo sistemą, ir pagal 2018 m. balandžio 27 d. susitarimo memorandumą dėl Europos Komisijos ir Europos stabilumo mechanizmo darbo santykių.

BENDRAS REFORMŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ VYKDYMO PAŽANGOS VERTINIMAS

Šioje ataskaitoje daroma išvada, kad Graikija padarė didelę pažangą įgyvendindama konkrečius reformų įsipareigojimus iki 2019 m. pabaigos. Vyriausybės įgyvendinamos arba paskelbtos papildomos priemonės turėtų sudaryti sąlygas baigti juos įgyvendinti laiku, t. y. iki šeštosios griežtesnės priežiūros ataskaitos, kurią planuojama parengti 2020 m. gegužės mėn. Tam reikia nuolatinio Graikijos valdžios institucijų įsipareigojimo, visų pirma finansų sektoriuje – jame reikia imtis reikšmingų tolesnių veiksmų.

- Dešimt konkrečių įsipareigojimų, kurių terminas – 2019 m. pabaiga, apima svarbias reformas, kuriomis siekiama didinti Graikijos viešojo sektoriaus veiksmingumą, socialinės politikos efektyvumą, įgyvendinti privatizacijos darbotvarkę ir toliau gerinti verslo aplinkos kokybę. Tam tikrus pagrindinius įsipareigojimus, įskaitant Nepriklausomos valstybės pajamų institucijos gebėjimų didinimo reformas arba viešojo sektoriaus skaitmenines organizacines schemas, kurios yra žmogiškųjų išteklių valdymo strategijos dalis, valdžios institucijos jau baigė arba netrukus baigs įgyvendinti. Kitų pagrindinių konkrečių įsipareigojimų terminai buvo pakoreguoti atsižvelgiant į projektų sudėtingumą arba ankstesnius vėlavimus. Tokių atvejų pavyzdžiai – Socialinio solidarumo pajamų programos darbo rinkos ramsčio, kuriuo siekiama skatinti ilgalaikį ir tvarų užimtumo augimą, įgyvendinimas arba privatizavimo darbotvarkės įgyvendinimas, nepaisant nuo ankstesnės ataskaitos išlaikyto pagreičio. Išsami apžvalga pateikta priede. Valdžios institucijos raginamos pateikti papildomų priemonių, kad būtų užtikrinta pakankama pažanga įgyvendinant reformas, kurių terminai buvo pakoreguoti, pavyzdžiui, viešųjų finansų valdymo ar verslui tenkančios reguliavimo naštos srityse.

([3]) https://www.consilium.europa.eu/media/35749/z-councils-council-configurations-ecofin-eurogroup-2018-180621-specific-commitments-to-ensure-the-continuity-and-completion-of-reforms-adopted-under-the-esm-programme_2.pdf.

([4]) ECB darbuotojai dalyvavo išvykstamajame patikrinime pagal ECB kompetenciją: suteikė ekspertinių žinių finansų sektoriaus politikos ir makrolygiu svarbiais klausimais, kaip antai dėl pagrindinių fiskalinių tikslų bei tvarumo ir finansavimo poreikių. Prieš išvykstamąjį patikrinimą 2020 m. sausio 13–21 d. surengtas techninio pobūdžio vizitas.

- Kalbant apie nuolatinius įsipareigojimus, toliau įgyvendinamas Graikijos turto ir dalyvavimo valdant turtą įmonės strateginis planas ir daroma pažanga vykdant tam tikrus turto plėtros plano sandorius, tačiau įsiskolinimų panaikinimo planą ir grąžinamų sveikatos priežiūros lėšų surinkimo įsipareigojimus reikia įgyvendinti sparčiau. Kiek tai susiję su finansų sektoriaus įsipareigojimais, tam tikra pažanga daroma įgyvendinant reformas, būtinas siekiant sumažinti neveiksnių paskolų sankaupas. Tačiau tam tikriems svarbiems veiksmams būtina teikti pirmenybę ir juos įgyvendinti sparčiau. Visų pirma vėluojama mažinti susikaupusių neišnagrinėtų namų ūkių nemokumo bylų skaičių, o pažanga šalinant kliūtis rengti sėkmingus e. aukcionus tebėra nedidelė.

- Tuo pat metu valdžios institucijos toliau vykdo įsipareigojimus, kurių terminas – 2020 m. vidurys ir kurie bus vertinami antroje metų pusėje. Savo pastangas jos glaudžiai koordinuoja su institucijomis ir pagal savo platesnę reformų darbotvarkę imasi priemonių, kuriomis siekiama daugiau, nei įsipareigota Euro grupei, pavyzdžiui, geros teisėkūros, skaitmeninio valdymo ir švietimo srityse.

EKONOMINĖ IR FISKALINĖ PERSPEKTYVA

2019 m. ekonomikos atsigavimas tęsėsi ir numatoma, kad jis toliau stiprės. 2019 m. ekonomikos augimas turėtų siekti 2,2 % ir gerokai viršyti 1,2 % euro zonos vidurkį, daugiausiai dėl gerų eksporto rezultatų. Sėkmingas turizmo sezonas padidino paslaugų eksportą, o prekių eksportas, nepaisant mažesnio augimo euro zonoje, išliko atsparus. Dėl teigiamų lūkesčių ir į 2020 m. biudžetą įtraukto augimui palankaus mokesčių perkėlimo vis sparčiau augant vidaus paklausai 2020 m. ekonomikos augimas turėtų padidėti iki 2,4 %. Numatoma, kad darbo rinka toliau atsigaus, nedarbas 2020 m. sumažės iki 15,2 %, o infliacija pagal prognozes artimiausiu metu išliks nedidelė.

Perspektyvai kyla tiek teigiama, tiek neigiama rizika. Naujausi statistiniai tikslinimai ir rodikliai, atspindintys verslo ir vartotojų lūkesčius, rodo teigiamą riziką 2019 ir 2020 m. Išorės sektoriaus poveikio augimui 2020 m. projekcija išlieka atsargi, be kita ko, atsižvelgiant į lėtai augančias vienetui tenkančias darbo sąnaudas Graikijoje, tačiau 2019 m. ir anksčiau užfiksuotas Graikijos eksporto rinkos dalies padidėjimas galėtų būti tvaresnis, ypač jei padidėtų našumas. Neigiama rizika daugiausiai susijusi su neaiškia geopolitine situacija ir ilgalaike politine įtampa platesniame regione, taip pat su nepakankamu planuotų viešųjų investicijų projektų įgyvendinimu ir jų poveikiu vidaus paklausai. Projekcija priklauso nuo to, ar bus laikomasi reformų plano, dėl kurio susitarta vykdant griežtesnę priežiūrą. Visų pirma, bankų sektoriaus teikiamas investicijų finansavimas priklausys nuo sklandaus finansų sektoriaus reformų, skirtų bankų tarpininkavimo pajėgumui didinti, įgyvendinimo.

Remiantis 2019 m. preliminariais duomenimis, Graikija turėtų viršyti 3,5 % BVP pirminio pertekliaus tikslą, ir tai būtų penkti metai iš eilės, kai fiskaliniai tikslai viršijami. 2019 m. pirminis perteklius turėtų siekti maždaug 4 %, atsižvelgiant į 186 mln. EUR socialinius dividendus, paskirstomus pažeidžiamiems namų ūkiams, ir 200 mln. EUR viešųjų paslaugų įsipareigojimo įvykdymą metų pabaigoje. Tai atitinka maždaug 1,6 % BVP nominalųjį perteklių, palyginti su 0,8 % BVP deficito projekcija euro zonoje. Prieš atliekant metų pabaigos mokėjimus geresnis rezultatas, palyginti su ankstesnėje ataskaitoje numatytu 3,8 % BVP balansu, turėtų siekti maždaug 4,2 % BVP. Skirtumas iš esmės susidaro dėl didesnių, nei numatyta, pajamų iš socialinių įmokų ir mokesčių ir dėl mažesnių vartojimo išlaidų. Didesnį pajamų rezultatą iš dalies lėmė vienkartiniai veiksniai.

Valdžios sektoriaus investicijos buvo 1,1 % BVP mažesnės, nei iš pradžių planuota, nors poveikis balansui iš esmės buvo neutralus. Siekdamos spręsti nepakankamo viešųjų investicijų biudžeto lėšų panaudojimo problemą valdžios institucijos pradėjo įgyvendinti veiksmų planą, kurio tikslas – pagerinti stebėseną. Šiuo metu veiksmų planą ketinama įgyvendinti iki 2021 m. pabaigos. Planai sukurti projektų rengimo priemonę šiuo metu yra ankstyvajame etape, tačiau tikimasi, kad ši priemonė padės tikslingiau ir geriau vykdyti viešųjų investicijų biudžetą. Nepakankamas viešųjų investicijų biudžeto vykdymas kelia vis daugiau susirūpinimo, taip pat dėl techninio darbo, susijusio su galimu pajamoms pagal vertybinių popierių rinkų programą ir susitarimus dėl grynojo finansinio turto lygiaverčių sumų panaudojimu sutartoms investicijoms (taip pat žr. toliau pateiktą informaciją).

Valdžios institucijos pradėjo įgyvendinti 2020 m. biudžetą, kuris ankstesnėje ataskaitoje buvo įvertintas kaip atitinkantis 3,5 % BVP fiskalinį tikslą, ir tikisi, kad pavasarį turėtų atsirasti fiskalinio manevravimo galimybių finansuoti papildomas priemones. Vyriausybė siekia dar labiau sumažinti nekilnojamojo turto mokestį (ENFIA), kartu padidindama to mokesčio bazę, ir sumažinti specialų solidarumo mokestį ir socialinio draudimo įmokas. Tuo tikslu laipsniškas įmonių pelno mokesčio sumažinimas iki 20 %, apie kurį paskelbta 2019 m. liepos mėn., gali būti atidėtas. Šių priemonių vertinimas bus atliekamas rengiant vidutinio laikotarpio fiskalinę strategiją, kuri turi būti parengta 2020 m. gegužės mėn.; kartu bus pakartotinai įvertintos tam tikros į 2020 m. biudžetą įtrauktos nereikšmingos fiskalinės priemonės. Numatoma, kad vidutinio laikotarpio fiskalinėje strategijoje taip pat bus atsižvelgta į būsimą pensijų reformą, kuri šiuo metu rengiama taip, kad 2019 m. Valstybės tarybos sprendimas būtų įgyvendintas fiskaliniu požiūriu neutraliai, ir į susikaupusių pareikalautų banko paskolų garantijų, kurias suteikė valstybė, tvarkymo išlaidas, kurios sudaro apie 1,1 % BVP per penkerius metus.

Atsižvelgdamos į didėjančius migracijos srautus, valdžios institucijos nurodė, kad dabartinis migracijos koregavimo koeficientas nevisiškai atspindi bendras migracijos krizės išlaidas ([5]). Pagal sutartą migracijos koregavimo koeficientą iki 0,2 % BVP su migracija susijusių išlaidų (atėmus ES lėšas) leidžiama išskaičiuoti iš pirminio balanso, tačiau, remiantis dabartine metodika, faktinės iš pirminio balanso atimamos sumos nuolat būna gerokai mažesnės už šį lygį. Valdžios institucijos ir Europos institucijos pradėjo vertinti kliūtis, trukdančias valdžios institucijoms visiškai pasinaudoti koregavimo galimybe, ir kitoje ataskaitoje pateiks padarytas išvadas.

Apskritai Graikijos fiskalinė ir ekonominė perspektyva pagerėjo. Nuolat geri fiskaliniai rezultatai ir augimui palanki politikos darbotvarkė turėjo įtakos ekonominėms sąlygoms: ekonominių vertinimų rodikliai artėja prie iki krizės buvusio lygio. Graikija sėkmingai sugrįžo į valstybės obligacijų rinkas, o pasiektas pajamingumas kaip niekad mažas. Pastaraisiais metais pajamingumo skirtumas labai sumažėjo, o pagerėjus Graikijos ekonomikos perspektyvai Graikijos kredito reitingas laipsniškai didėjo. Siekiant išlaikyti vidutinio laikotarpio ir ilgalaikes augimo perspektyvas, bus labai svarbu vykdyti reformų įsipareigojimus.

Nepaisant teigiamos perspektyvos, Graikijos viešiesiems finansams ir toliau kyla fiskalinė rizika, tačiau šiuo etapu ją sunku kiekybiškai įvertinti. Pirmiausia, nepaisant

([5]) Šiuo metu taikomo migracijos koregavimo koeficiento apibrėžtį galima rasto Komisijos nuomonės dėl Graikijos biudžeto plano projekto, SWD(2018) 516, 5 išnašoje. https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/c_2018_8016_el_en.pdf

neseniai priimto Valstybės tarybos sprendimo dėl ankstesnių pensijų reformų, dar neišnagrinėta daug bylų, kuriose reikalaujama išmokų pensininkams atgaline data ir kurias Valstybės taryba nagrinės per pavyzdinį teismo procesą (angl. *pilot trial*), kad būtų užtikrintas suderintas požiūris visuose teismuose. Papildomą fiskalinę riziką kelia „Attikos Helios“, turizmo ir apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų sektoriuje veikiančios bendrovės, bylos prieš valstybės nekilnojamojo turto bendrovę. Šiuo metu byla nagrinėjama Atėnų apeliaciniame teisme. Papildomą fiskalinę įtampą gali kelti planuojamos priemonės, susijusios su Graikijos nacionalinio banko (privataus komercinio banko) papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondu. Fiskalinis poveikis priklausys nuo pensijų įsipareigojimų perkėlimo į valdžios sektorių statistinio registravimo laiko, taip pat nuo sprendimų dviejose nagrinėjamose teismo bylose, kuriose dalyvauja visos susijusios šalys (valstybė, bankas ir pensininkai).

Pradėtos techninės diskusijos dėl galimo pajamoms pagal vertybinių popierių rinkų programą ir susitarimus dėl grynojo finansinio turto lygiaverčių sumų panaudojimo bendriems finansavimo poreikiams mažinti arba kitoms sutartoms investicijoms. Pagal atitinkamus 2019 m. gruodžio mėn. Euro grupės suteiktus įgaliojimus ([6]) valdžios institucijos per griežtesnės priežiūros vizitą pasidalijo pradiniais vertinimais, susijusiais su sumų, lygiaverčių pajamoms pagal vertybinių popierių rinkų programą ir susitarimus dėl grynojo finansinio turto, panaudojimu. Europos institucijos techniniu lygmeniu bendradarbiauja su valdžios institucijomis, kad 2020 m. birželio mėn. galėtų pateikti ataskaitą Euro grupei. Bendrai sutariama, kad investicijos turi skatinti augimą. Valdžios institucijos taip pat pasiūlė apsvarstyti galimybę nustatyti fiskalinio išlyginimo mechanizmą, pagal kurį leidžiama atsižvelgti į ankstesnį laikotarpį viršytus pirminio balanso tikslus kitais metais, ir sumažinti pirminio pertekliaus tikslą iki 2022 m. Bet koks pasiūlymas keisti 2018 m. birželio mėn. su Europos partneriais pasiektą susitarimą turėtų būti aptartas Euro grupėje ir turėtų būti atsižvelgta į ES fiskalinės sistemos ir skolos tvarumo reikalavimų laikymąsi.

VALSTYBĖS FINANSAVIMAS IR SKOLOS TVARUMAS

2020 m. sausio mėn. Graikija išleido naujas obligacijas ir sustiprino savo vaidmenį vyriausybės obligacijų rinkoje. Visų pirma sausio mėn. pabaigoje buvo išleista 2,5 mlrd. EUR vertės 15 metų termino obligacija. Esant dideliam investuotojų susidomėjimui, galutinė pavedimų knygos suma siekė beveik 19 mlrd. EUR, o pasiektas 1,9 % pelningumas buvo mažesnis, nei tikėtasi. Maždaug 84 % aukcione parduodamų obligacijų nupirko užsienio investuotojai, daugiausiai tikrų pinigų investuotojai. Pirmą kartą po krizės Graikija išleido ir atvirame aukcione pasiūlė tokio ilgo termino obligaciją, taip pat ji pirmą kartą išleido obligaciją, kurios terminas sueina po dabartinio Europos finansinio stabilumo fondo paskolų atidėjimo laikotarpio, t. y. po 2032 m. Tai rodo, kad, investuotojų nuomone, šiuo laikotarpiu refinansavimo rizika yra nedidelė. Remiantis finansavimo strategija, šiais metais galima tikėtis naujų obligacijų emisijų, iš kurių bus galima finansuoti ankstyvą valstybinio ir privataus sektoriaus skolų grąžinimą. Vyriausybės obligacijų pajamingumo skirtumai tolia mažėjo: 10 metų skirtumai, palyginti su Vokietija, vasario mėn. viduryje siekė 140 bazinių

([6]) Euro grupė suteikė Europos institucijoms įgaliojimą pradėti techninį darbą dėl galimo sumų, lygiaverčių pajamoms pagal vertybinių popierių rinkų programą ir susitarimus dėl grynojo finansinio turto, panaudojimo abipusiškai sutartoms investicijoms, vadovaujantis sutartais fiskaliniais tikslais ir 2018 m. birželio mėn. Euro grupės pareiškimu. 2019 m. gruodžio 4 d. Euro grupės pareiškimas dėl Graikijos, https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2019/12/04/eurogroup-statement-on-greece-of-4-december-2019/.

punktų lygį, o Graikijos kredito reitingas toliau gerėjo. Graikija ir toliau turi didelį pinigų rezervą: valstybės pinigų rezervą 2019 m. pabaigoje sudarė maždaug 23,5 mlrd. EUR ir, jei pirminio balanso tikslai bus pasiekti, to pakaks daugiau nei dvejų metų finansavimo poreikiams padengti.

Buvo nuosekliai atnaujinta skolos tvarumo analizė. Pagal atnaujintas makroekonomines prielaidas ir neseniai išleistų obligacijų duomenis skola turėtų toliau mažėti (išskyrus padidėjimą dėl atidėtų palūkanų kapitalizavimo 2033 m.), tačiau iki 2040 m. išliks didesnė nei 100 % BVP. Pagal antrąjį scenarijų, atsižvelgiant į papildomai atnaujintas palūkanų normas, sumodeliuotas pagal dabartinę sistemą, skola 100 % BVP viršys iki 2039 m. Graikijos bendri finansavimo poreikiai prognozės laikotarpio pabaigoje siekia maždaug 13,5 % BVP pagal pirmąjį scenarijų ir 12 % BVP pagal antrąjį scenarijų. Šiuo metu vykdoma išsami Europos institucijų naudojamų prielaidų, kuriomis grindžiama skolos tvarumo analizė, sistemos peržiūra; ji bus baigta iki 6-osios griežtesnės priežiūros ataskaitos rengimo.

APMOKESTINIMAS IR VIEŠŲJŲ FINANSŲ VALDYMAS

Rengiantis 2020 m. nekilnojamojo turto mokesčio (ENFIA) pertvarkai didelė pažanga padaryta plečiant mokesčių bazę: gyventojų, kuriems taikoma skirstymo į zonas sistema, dalis padidėjo nuo 85 % iki 98 %. Naują šalies masto pakartotinį vertinimą tikimasi užbaigti 2020 m. pavasarį, siekiant iki 2020 m. vidurio suderinti nekilnojamojo turto mokesčio vertes su rinkos kainomis – tai vienas iš konkrečių įsipareigojimų. 2020 m. biudžete, remiantis naujomis vertėmis, numatyta fiskaliniu požiūriu beveik neutrali nekilnojamojo turto mokesčio pertvarka: ENFIA pajamos padidės tik 140 mln. EUR, palyginti su 2019 m. Bazės išplėtimas gali suteikti daug galimybių restruktūrizuoti nekilnojamojo turto mokesčio tarifus ir ribas.

2019 m. Nepriklausomos valstybės pajamų institucijos darbuotojų skaičius padidėjo, tačiau 2019 m. pabaigos tikslas nepasiektas (tai konkretus įsipareigojimas, kurio terminas – 2019 m. pabaiga, pakeistas lygiavertėmis priemonėmis). 2019 m. darbuotojų skaičius išaugo iki 11 902, taigi padidėjo 264 darbuotojais, palyginti su metų pradžia. Tačiau, atsižvelgiant į sukauptą ankstesnių vėlavimų poveikį, faktinis darbuotojų skaičius išliko mažesnis už pradinį 12 500 darbuotojų tikslą. Nepriklausomos institucijos valdytojo įgaliojimų atnaujinimas užtikrina tęstinumą ir sudarys palankesnes sąlygas ją pertvarkyti į veiksmingą ir efektyvią mokesčių instituciją, vadovaujantis geriausia praktika.

Apskritai, įgyvendinant papildomas priemones, dėl kurių susitarta atsižvelgiant į nepasiektą darbuotojų skaičiaus tikslą, padaryta didelė pažanga, visų pirma kiek tai susiję su žmogiškųjų išteklių reforma ir būsto klausimais; jas numatoma toliau įgyvendinti iki 2020 m. balandžio mėn. pabaigos. Papildomas pareigų lygio teisės aktas – būtina žmogiškųjų išteklių reformos sąlyga – buvo priimtas, o tolesni teisės aktai, kuriais nustatoma su pareigų lygio sistema susieta darbo užmokesčio sistema, turi būti priimti iki balandžio mėn. pabaigos. Kalbant apie IT sistemą, nustatytos pagrindinės sritys, kuriose iki 2020 m. balandžio mėn. reikės patikslinti institucijos ir atitinkamų Skaitmeninio valdymo ministerijos tarnybų kompetenciją ir išteklius, o tai turėtų sudaryti sąlygas iki 2020 m. vidurio susitarti dėl paslaugų lygio susitarimo. Galiausiai, sudarytas detalus visos institucijos perkėlimo į vienas patalpas planas: iki 2020 m. kovo mėn. numatoma priimti sprendimą dėl šiuo metu patalpomis besinaudojančio viešojo subjekto iškraustymo, taip pat pateikti pasiūlymą institucijai jas išsinuomoti. Pagal planą į naujas patalpas institucija turėtų įsikelti iki 2021 m. balandžio mėn.

Valdžios institucijos daro pažangą įgyvendindamos kelis pagrindinius projektus, kuriais siekiama padidinti institucijos pajėgumą, ir rengia didesnio užmojo planą, kaip kovoti su kontrabanda. Šiuo metu tęsiamas su IT sistema susijęs darbas, kad būtų parengta ištisinio mokesčių surinkimo sistema (konkretus įsipareigojimas, kurio terminas – 2021 m. vidurys) ir pavyzdinis mokesčių surinkimo biuras, taip pat įgyvendinami elektroninių sąskaitų faktūrų įvedimo 2020 m. planai. Valdžios institucijos taip pat planuoja sustiprinti Veiklos koordinavimo centrą, kuris buvo įsteigtas vykdant įsipareigojimą pagal programą ir kurio misija – kovoti su kontrabanda ir koordinuoti atitinkamas tarnybas. Neseniai centro pajėgumas sumažėjo, nes darbuotojų delegavimo susitarimai nebuvo atnaujinti; šiam klausimui spręsti skirtą pirminės teisės aktą numatoma priimti netrukus. Valdžios institucijos planuoja, kad centro iniciatyvinio komiteto nariais turėtų tapti ministrų pavaduotojai ir institucijos valdytojas, nes taip būtų galima veiksmingiau koordinuoti veiklą. Centras veiklos lygmeniu ir toliau bus integruotas į institucijos struktūrą, o jo bendras pajėgumas bus padidintas.

Valdžios institucijos vėl atvėrė socialinio draudimo įmokų mokėjimo dalimis (120 dalių) sistemą tiems, kurie sistemoje nebedalyvauja, dėl to kilo tam tikrų nuogąstavimų dėl valdžios institucijų įsipareigojimo nutraukti ilgai taikomų *ad hoc* mokėjimo dalimis sistemų praktiką patikimumo. Valdžios institucijos argumentavo, kad daug skolininkų buvo ne savo noru pašalinti iš sistemos dėl IT sistemos klaidų. Tačiau priimta teisinė nuostata, suteikusi galimybę iki 2020 m. gegužės mėn. sugrįžti į sistemą, yra neproporcingai palanki, tiek vertinant pagal sugrįžimo laikotarpį, tiek pagal tinkamumo reikalavimus, nes pagal ją leidžiama sugrįžti ir tiems skolininkams, kurie iš tiesų nesilaikė taisyklių. Todėl palankiai vertinamas valdžios institucijų pateiktas šio įstatymo pakeitimas, kuriuo laikotarpis sutrumpinamas iki 2020 m. kovo mėn. pabaigos ir taip pat apribojamos galimybės sugrįžti.

2019 m. pabaigoje grynieji įsiskolinimai sudarė 1,2 mlrd. EUR ir 220 mln. EUR viršijo 2019 m. spalio mėn. įsiskolinimų panaikinimo plane nustatytą tikslą (nuolatinis įsipareigojimas). Palyginti su 2019 m. rugpjūčio mėn., grynųjų įsiskolinimų suma sumažėjo 50 mln. EUR. Dauguma nukrypimų atsirado dėl neveiksmingumo tvarkant pensijų reikalavimus ir klaidų tiksliai apskaičiuojant grynuosius su pensijų reikalavimais susijusius įsiskolinimus. Tam tikrų įsiskolinimų skirtumų, palyginti su tikslu, taip pat pastebėta valstybės ir vietos valdžios sektoriuose. Šiuo metu rengiamos arba jau pradėtos įgyvendinti tam tikros papildomos priemonės, visų pirma skirtos su pensijomis susijusiems įsiskolinimams. Tarp šių priemonių – keli teisės aktų pakeitimai, kuriais siekiama reguliuoti tam tikrų įsiskolinimų mokėjimus, atidesnė stebėsena, papildomi mokymai ir keitimasis gerosios praktikos pavyzdžiais. Valdžios institucijos tebėra įsipareigojusios įgyvendinti 2019 m. spalio mėn. įsiskolinimų panaikinimo planą ir tikisi iki 2021 m. vidurio pasiekti neišnagrinėtų pensijų reikalavimų sumažinimo tikslą.

Nors grynųjų įsiskolinimų mažėja, atsiranda naujų įsiskolinimų, o tai rodo, kad esama su mokėjimų grandine ir vidaus kontrolės funkcijomis susijusių trūkumų. Nustatant savalaikių mokėjimų grandines, susirūpinimą vis dar kelia ir mokėjimų tvarkymą lėtina veiksmingų vidaus kontrolės mechanizmų trūkumas, visų pirma subjektuose, kuriuose palaipsniui atsisakyta Audito rūmų atliekamų *ex ante* auditų. Audito rūmai tuo klausimu atlieka plataus masto tyrimą visose viešojo administravimo institucijose, siekdami, kad iki šių metų pabaigos būtų sparčiau diegiamos veiksmingos vidaus kontrolės sistemos, ir prireikus teikia papildomas rekomendacijas. Vyriausioji biudžeto kontrolės tarnyba įsipareigojo išnagrinėti Tarptautinio valiutos fondo rekomendacijas dėl mokėjimų grandinės

racionalizavimo vykdydama pastarojo meto techninės paramos projektą ir prireikus imtis taisomųjų veiksmų.

Buvo įdiegta valdžios sektoriaus iždo sąskaitos pinigų stebėjimo sistema, taip pat įgyvendinamas pinigų poreikių prognozavimo bandomasis projektas (abu šie įsipareigojimai yra konkretūs įsipareigojimai, kurių terminas – 2019 m. pabaiga). Visi reikšmingi valdžios sektoriaus subjektai atsidarė sąskaitas Graikijos banke ir jomis naudojasi valstybės dotacijoms ar subsidijoms gauti. Kai kurie maži subjektai prie sistemos dar neprisijungė, tačiau Vyriausioji biudžeto kontrolės tarnyba ketina netrukus imtis veiksmų, kad užtikrintų visišką dalyvavimą. Įgyvendinus 2019 m. pabaigoje pradėtą pinigų poreikių prognozavimo bandomąjį projektą iki 2020 m. spalio mėn. bus parengta jo plėtros į kitus subjektus strategija. Atsižvelgiant į projekto sudėtingumą, jis bus vertinamas remiantis tarpine ataskaita, kuri turi būti parengta iki kovo mėn. pabaigos, ir plėtros strategijos projektu, kuris turi būti parengtas iki balandžio mėn. pabaigos.

Apskritai įgyvendinant suvienodintą sąskaitų planą, t. y. konkretų centrinės administracijos įsipareigojimą, kurio terminas – 2021 m. vidurys, daroma pažanga, tačiau jo įgyvendinimas visame centrinės valdžios sektoriuje, įskaitant viešųjų investicijų biudžetą, vis dar kelia problemų. Sąskaitų plano projekto valdymo struktūra buvo gerokai sustiprinta ir jis dabar laikomas plačios paskirties viešųjų finansų valdymo priemone, kuri apima pirkimą ir e. sąskaitų faktūrų išrašymą. Tačiau visapusiško sąskaitų plano įgyvendinimo viešųjų investicijų biudžete pažanga nepakankama. Peržiūrėtą valdžios institucijų planą reikės toliau tobulinti, visų pirma kiek tai susiję su sąskaitų plano įgyvendinimu biudžeto planavimo etapu, visiškai laikantis kaupiamosios apskaitos principo.

SOCIALINĖ GEROVĖ

Nors socialinė padėtis vis dar sunki, tikimasi, kad dėl ekonomikos atsigavimo ir pastaraisiais metais vykdytų socialinės gerovės reformų bendro poveikio ji toliau gerės. Socialinės gerovės sistemos veiksmingumui, efektyvumui ir adekvatumui didinti imtasi esminių veiksmų: įvesta garantuotų minimalių pajamų sistema ir būsto išmoka. Remiantis naujausiais turimais duomenimis, 2017–2018 m. žmonių, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, dalis sumažėjo nuo 34,8 % iki 31,8 %, o didelį materialinį nepriteklių patiriančiųjų dalis sumažėjo nuo 21,1 % iki 16,7 %. Būsto išmoka pažeidžiamiems namų ūkiams padeda apmokėti nuomos išlaidas, tačiau panašios nuolatinės paramos hipotekos paskolą turintiems pažeidžiamiems būsto savininkams nėra ([7]). Socialinės gerovės sistemos veiksmingumas galėtų dar padidėti baigus įgyvendinti neįgalumo išmokų sistemos reformą ir subsidijų vietos viešajam transportui sistemos peržiūrą.

Valdžios institucijos, siekdamos laikytis 2019 m. Valstybės tarybos sprendimo, rengia pensijų teisės aktų pakeitimus. Pakeitimai apims didesnes ilgesnio nei 30 metų darbo stažo pensijos kaupimo normas, naują savarankiškai dirbančių asmenų socialinių įmokų sistemą ir iki 2014 m. galiojusių papildomų pensijų lygių, kurių sumažinimą teismas pripažino prieštaraujančiu Konstitucijai, grąžinimą. Padidinus kaupimo normas sistema taps dar dosnesnė ilgesnį darbo stažą turintiems asmenims, o vidutinės pajamų pakeitimo normos pagal Europos standartus taps aukštos. Kalbant apie socialines įmokas, valdžios institucijos

([7]) Šiuo metu pagal Namų ūkių nemokumo (L. Katselio) įstatymą taikoma pagrindinės gyvenamosios vietos apsaugos sistema, apimanti tik neveiksnias hipotekos paskolas, tačiau ji baigs galioti 2020 m. balandžio mėn. pabaigoje.

planuoja atsieti savarankiškai dirbančių asmenų mokamas įmokas nuo jų deklaruotų pajamų ir kartu padidinti minimalią mokamą sumą. Prognozuojamas naujųjų priemonių poveikis yra mažesnis nei 0,5 % BVP; jas finansuoti valdžios institucijos planuoja nukreipdamos išteklius (jų dalį) iš 13-osios pensijos, kuri vėl įvesta 2019 m. Likusi biudžeto dalis, kuri anksčiau buvo skirta 13-ajai pensijai, bus panaudota sveikatos politikos ir socialinės gerovės išlaidoms padengti: pavyzdžiui, būtų galima padidinti garantuojamas minimalias pajamas pagal Socialinio solidarumo pajamų programą arba įvesti nuolatinę išmoką hipotekos paskolą turintiems pažeidžiamiems būsto savininkams.

Valdžios institucijos parengė veiksmų planą, kuriuo siekiama išspręsti vėlavimo įsteigti Bendrą socialinio draudimo fondą (tai konkretus įsipareigojimas, kurio terminas yra 2020 m. vidurys) problemą. Ateinančiais mėnesiais bus pradėtas įgyvendinti plataus užmojo Bendro socialinio draudimo fondo skaitmeninimo veiksmų planas, kuriuo siekiama suvienodinti visų ankstesnių fondų IT sistemas ir skaitmeninti paslaugas; šiuos tikslus numatoma pasiekti iki 2020 m. pabaigos ir 2021 m. vidurio. Valdžios institucijos taip pat paskelbė apie sprendimą prijungti papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondą prie Bendro socialinio draudimo fondo, kad padidėtų veiksmingumas.

Atnaujintos administracinės procedūros dėl lėšų susigrąžinimo (nuolatinis įsipareigojimas), taip pat rengiamos priemonės, kuriomis siekiama apriboti susigrąžinamų sumų dydį. Už vaistus susigrąžinamų sumų surinkimas vykdomas (taikant mokėjimo 120-čia dalių sistemą, nustatytą 2019 m.), o už privačių klinikų ir kitų teikėjų paslaugas susigrąžinamos sumos bus pradėtos rinkti netrukus. Nuolat didėjančios susigrąžinamos sumos, visų pirma už vaistus, kelia susirūpinimą. Valdžios institucijos planuoja dėti daugiau pastangų, kad įgyvendintų privalomų receptų ir (arba) gydymo protokolus, kuriais siekiama pažaboti netinkamą receptų išrašymo praktiką, ir stiprinti savo gebėjimą derėtis dėl vaistų, ypač brangių, kainų. Europos institucijos paragino valdžios institucijas apsvarstyti galimybę į lėšų susigrąžinimo sistemą įtraukti rizikos pasidalijimo elementą ir užtikrinti, kad ligoninių biudžetai būtų pakankami gyventojų sveikatos priežiūros poreikiams patenkinti.

Įgyvendinus paskelbtą sistemos pertvarką, vėl daroma pažanga sudarant visuotinį pirminės sveikatos priežiūros padalinių tinklą (tai konkretus įsipareigojimas, kurio terminas yra 2020 m. vidurys). Pagal persvarstytą strategiją 120 likusių pirminės sveikatos priežiūros padalinių (TOMY) veiks esamų sveikatos centrų patalpose. Nepaisant to, dar yra svarbių kliūčių, trukdančių visiškai įdiegti pirminės sveikatos priežiūros tinklą, įskaitant kliūtis įdarbinti reikiamą skaičių šeimos gydytojų, taip pat nebaigtas privalomos registracijos ir pirmosios grandies procedūras. Iki 2020 m. vidurio visus gyventojus apimančio tinklo sukurti nebus įmanoma, tačiau naujojoje strategijoje sprendžiamos iki šiol kilusios su tam tikrais pagrindiniais vėlavimo šaltiniais susijusios problemos, o valdžios institucijos įsitikinusios, kad iki 2020 m. pabaigos sugebės visiškai įdiegti tinklą, įskaitant pirmosios grandies ir siuntimo pas specialistus funkcijas.

Pasiekti 30 % centralizuotų viešųjų pirkimų dalies tikslą (tai konkretus įsipareigojimas, kurio terminas – 2020 m. vidurys) bus sudėtinga, tačiau planuojami pradėti decentralizuoti pirkimai regionų lygmeniu gali paspartinti procesą. Valdžios institucijos pateikė persvarstytą centralizuotų pirkimų strategiją ir kartu pertvarkė naują centralizuotą sveikatos priežiūros viešųjų pirkimų įstaigą į privatinės teisės reglamentuojamą juridinį asmenį. Naujoje strategijoje numatyti decentralizuoti pirkimai regionų lygmeniu, dėl to administracinės procedūros turėtų tapti paprastesnės, turėtų pagreitėti konkurso procesas ir atsirasti daugiau galimybių teikti paraiškas. Valdžios institucijos planuoja geriau panaudoti

kainų observatoriją siekdamos užtikrinti, kad būtų kuo greičiau atsisakyta visų nebūtinų neveiksmingų išlaidų.

Neįgalumo išmokų sistemos reforma (konkretus įsipareigojimas, kurio terminas – 2019 m. vidurys) vykdoma, tačiau dėl priežasčių, kurių valdžios institucijos negali kontroliuoti, smarkiai vėluoja. Naujoji metodika turėjo būti parengta remiantis bandomojo projekto vertinimo rezultatais, tačiau galutinė jo versija dar neparengta. Valdžios institucijos sutiko iki 2020 m. balandžio mėn. pateikti naują persvarstytą jos diegimo šalyje tvarkaraštį, kuriame bus atsižvelgta į vertinimo ataskaitos projekte nustatytas problemas. Valdžios institucijos paskelbė apie savo ketinimą peržiūrėti visą išmokų ir paslaugų neįgaliesiems rinkinį, siekdamos sustiprinti išmokų natūra ir paslaugų teikimo sistemą.

Subsidijų vietos viešajam transportui sistemos vertinimą (tai konkretus įsipareigojimas, kurio terminas – 2019 m. pabaiga) tikimasi baigti iki 2020 m. balandžio mėn. pabaigos. Vėlavimo priežastis – daug skirtingų paramos gavėjų (šios rūšies subsidijas gauna dešimt skirtingų gyventojų grupių) ir kelių skirtingų ministerijų dalyvavimas.

FINANSŲ POLITIKA

2019 m. rugsėjo mėn. panaikinus kapitalo kontrolę, bankų sektorius toliau stiprėjo, tačiau įsisenėjusi rizika ir sunkumai tebėra dideli. Vidaus indėliai toliau didėjo, dėl to Graikijos bankų likvidumo padėtis toliau gerėjo. Yra požymių, kad bankų pelningumas atsigauna, tačiau tebėra mažas. Bankai laikosi savo kapitalo reikalavimų, tačiau kapitalo struktūra iš esmės priklauso nuo turto, susijusio su valstybe, konkrečiai dėl didelės atidėtųjų mokesčių kreditų sumos. 2019 m. grynasis bankų skolinimas ne finansų įmonėms toliau didėjo, tačiau kreditų namų ūkiams augimas toliau mažėjant skolinimosi normoms išliko neigiamas.

Neveiksnių paskolų lygis 2019 m. buvo mažinamas sparčiau, tačiau neveiksnių paskolų ir viso paskolų portfelio santykis išlieka labai aukštas. 2019 m. rugsėjo mėn. pabaigoje susikaupusių neveiksnių paskolų suma sumažėjo iki 71,2 mlrd. EUR, palyginti su 36 mlrd. EUR didžiausia suma 2016 m. kovo mėn., ir sudaro 42,1 % visų klientų paskolų. Pagrindiniai neveiksnių paskolų mažinimo veiksniai iki šiol buvo pardavimai ir nurašymai, tačiau bankų vidinis pajėgumas tvarkyti neveiksnias paskolas tebėra labai mažas.

Sėkmingai ir greitai įgyvendinus turto apsaugos programą „Hercules“ būtų galima sparčiau mažinti keturių sisteminės svarbos bankų neveiksnių paskolų kiekį. Sistema veiks 18 mėnesių ir jai planuojama skirti daugiausiai 12 mlrd. EUR valstybės garantijų. Visi keturi sisteminės svarbos bankai išreiškė norą dalyvauti sistemoje ir šiuo metu atitinkamai atnaujina savo neveiksnių paskolų mažinimo strategijas. Dabar daugiausiai dėmesio reikia skirti pastangoms sėkmingai ir laiku įgyvendinti sistemą.

Valdžios institucijos siekia pertvarkyti šiuo metu taikomą fragmentuotą nemokumo sistemą tokiu būdu, kad būtų prisidedama prie privačiojo ir viešojo sektorių skolos mažinimo artimiausiu metu ir kartu sparčiau įgyvendinamos esamos neveiksnių paskolų pertvarkymo priemonės ir didinamas jų veiksmingumas. Toliau aprašomi veiksmai yra stebimi ir vertinami pagal griežtesnės priežiūros sistemą vykdant **nuolatinį įsipareigojimą** „toliau įgyvendinti reformas, kuriomis siekiama atkurti gerą bankų sistemos būklę, įskaitant neveiksnių paskolų pertvarkymo pastangas“.

- **Nemokumo sistemos suderinimas**. Šiuo metu tęsiamas parengiamasis įmonių ir asmenų nemokumo sistemų suderinimo ir integravimo darbas, o naują sistemą numatoma priimti iki 2020 m. balandžio mėn. pabaigos. Nepriklausomai nuo naujosios sistemos įgyvendinimo, Pagrindinės gyvenamosios vietos apsaugos sistema taip pat baigs galioti balandžio mėn. pabaigoje. Tikimasi, kad naujoji sistema, be kita ko, pašalins teisines kliūtis, trukdančias spręsti pernelyg didelio įsiskolinimo bei esamų sistemų procedūrų sudėtingumo problemas, ir skatins kreditorius bendradarbiauti. Valdžios institucijos svarsto, kokia turėtų būti sistemos struktūra: iš pradžių būtų pasikliaujama ikiteisminiu susitarimu, naudojantis elektroninėmis priemonėmis, siekiant draugiškai restruktūrizuoti skolą. Sėkmingas naujosios sistemos įgyvendinimas labai priklausys nuo to, ar pavyks veiksmingai paspartinti ir optimizuoti teisminius nemokumo procesus. Valdžios institucijos parengė preliminarų įstatymo projekto planą. Šiuo metu atliekamas jo vertinimas ir konsultacijos su institucijomis, o vėliau įstatymas bus rengiamas toliau.

- **Neišnagrinėtų namų ūkių nemokumo bylų tvarkymas.** 2019 m. gruodžio mėn. pabaigoje neišnagrinėtų namų ūkių nemokumo bylų skaičius viršijo 86 000, t. y. maždaug 50 % daugiau už metų pabaigos tikslą, kurio pasiekti greičiausiai nepavyks. Buvo tikimasi, kad iki 2019 m. gruodžio mėn. pabaigos bus parengtas išsamus veiksmų planas, kaip paspartinti namų ūkių nemokumo bylų nagrinėjimą. Dabar valdžios institucijos yra įsipareigojusios jį pateikti iki 2020 m. kovo mėn. pabaigos. Tikimasi, kad plane bus naudojamasi įvairiais metodais, siekiant realiai sutrumpinti laikotarpį nuo ieškinio pateikimo iki jo nagrinėjimo teisme ir palengvinti pateiktų įrodymų tinkamumo kontrolę. Šiomis aplinkybėmis svarbu pažymėti, kad valdžios institucijos taip pat pateikė teisės akto pasiūlymo dėl mokymų magistrato teismų teisėjams, kurie nagrinėja namų ūkių nemokumo bylas, pasiūlymo projektą.

- **Susikaupusių pareikalautų valstybės garantijų tvarkymas**. Valdžios institucijos padidino pastangas ir įsipareigojo sparčiau įgyvendinti susikaupusių pareikalautų garantijų, kurių tebėra daug, tvarkymo veiksmų planą. Atnaujintame plane numatoma visus reikalavimus dėl šiuo metu pareikalautų įmonių paskolų garantijų išnagrinėti iki 2022 m. pabaigos, o reikalavimus dėl paskolų fiziniams asmenims garantijų – iki 2023 m. pabaigos. Mokėjimus pagal reikalavimus planuojama atlikti iš karto po to, kai bus išnagrinėtas kiekvienas reikalavimas, išskyrus: i) reikalavimus, dėl kurių bylinėjamasi ir kurie negali būti apmokėti neužbaigus bylos nagrinėjimo teisme, ir ii) atvejus, kai kreditoriai turi pateikti papildomų dokumentų. Tokiais atvejais mokėjimus numatoma atlikti per vienus metus nuo reikalavimo išnagrinėjimo, o įsipareigojimą numatoma visiškai įvykdyti iki 2025 m. pabaigos. Numatomo tvarkymo plano fiskalines išlaidas numatoma įtraukti į vidutinio laikotarpio fiskalinę strategiją, kuri bus atnaujinta 2020 m. Užtikrinus, kad nemažai sumų būtų sumokėta dar 2020 m., konkrečių rezultatų tikintis iki metų vidurio, ir toliau ieškant būdų 2024 m. suplanuotus reikalavimus dėl garantijų išnagrinėti dar 2023 m., padidėtų veiksmų plano veiksmingumas ir būtų siunčiamas teisingas signalas dėl būsimų valstybės mokėjimų finansų sistemai.

- **Pagrindinės gyvenamosios vietos apsauga**. Pagrindinės gyvenamosios vietos apsaugos sistema, pagal kurią teikiama valstybės subsidija, siekiant padėti skolininkams pradėti grąžinti savo hipotekos paskolas, vis dar naudojamasi nedaug; valdžios institucijos dar kartą patvirtino įsipareigojimą užtikrinti, kad apsauga nustotų galioti 2020 m. balandžio mėn. pabaigoje.

- **E. aukcionai**. Išsami priežasčių, kurios šiuo metu trukdo pasiekti aukštus e. aukcionų sėkmės rodiklius, įskaitant pasiūlymą dėl galimų teisėkūros taisomųjų priemonių, analizė dar neatlikta. Valdžios institucijos žino apie kliūtis, dėl kurių dažnai žlunga bankų užtikrinimo priemonės realizavimo tikslu rengiami e. aukcionai, ir įsipareigoja įgyvendinti veiksmus, kad užkirstų kelią piktnaudžiavimui procedūromis, visų pirma parengti veiksmingą procedūrinį mechanizmą kainų tikslinimo prašymams tvarkyti.

- **Kitos iniciatyvos**. Europos institucijos palankiai vertina sprendimą grąžinti iki 2018 m. pabaigos galiojusią palankią nurašytų paskolų apmokestinimo tvarką, nes dėl to padidės paskatos restruktūrizuoti skolas. Valdžios institucijos įvertino, kaip įgyvendinamas pertvarkytas civilinio proceso kodeksas, kuriuo siekiama padidinti teismo procesų veiksmingumą ir sparčiau nagrinėti civilines bylas, ir tikisi baigti formuluoti ir parengti galutinius pasiūlymus, kad iki 2020 m. liepos mėn. vidurio būtų galima priimti teisės aktus dėl būsimų patobulinimų.

Graikijos finansinio stabilumo fondas toliau naudojosi akcininko teisėmis keturiuose sisteminės svarbos bankuose. Per ankstesnį ataskaitinį laikotarpį daugiausia dėmesio buvo skiriama bankų valdymo gerinimui, jų verslo modelių vertinimui ir pažangai įgyvendinant pasitraukimo strategiją. Fondo ir Finansų ministerijos diskusijos dėl galimo valdžios institucijų dalyvavimo paskutiniame turto perleidimo etape ir fondo valdymo organų ir darbuotojų teisinės apsaugos dar nesibaigė. Fondo nepriklausomumo užtikrinimas tebėra geros bankų sektoriaus būklės atkūrimo proceso kertinis akmuo.

DARBO IR PRODUKTŲ RINKOS IR KONKURENCINGUMAS

Šiuo metu valdžios institucijos rengia naują nacionalinę augimo strategiją. Ją rengiant bus pasinaudota aukšto lygio ekspertų grupės ([8]) informacija; naująją strategiją planuojama užbaigti iki 2020 m. vidurio. Numatoma, kad joje bus nustatyti išsamūs ir įgyvendinami vidutinio laikotarpio reformų prioritetai, siekiant paskatinti eksportą ir investicijas. 2019 m. spalio mėn. buvo priimtas plėtros įstatymas, o dabar valdžios institucijos rengia antrinės teisės aktą, kuris yra būtina sąlyga, kad naujoji sistema galėtų veikti visu pajėgumu.

Valdžios institucijos įsipareigojo išsaugoti konkurencingumą, kai bus atliekamas metinis minimalaus darbo užmokesčio atnaujinimas, atsižvelgdamos į Graikijos teisės aktų reikalavimą taip pat išsaugoti perkamąją galią. Pasinaudojant Europos Komisijos techninės paramos projektu, kurį įgyvendina Pasaulio bankas, šiuo metu rengiamas paskutinio minimalaus darbo užmokesčio padidinimo ir mažesnio už minimalųjį darbo užmokesčio jaunimui panaikinimo 2019 m. vasario mėn. *ex post* vertinimas. Po šio *ex post* vertinimo, konsultacijų su socialiniais partneriais ir nepriklausomų ekspertų komiteto rekomendacijų vyriausybė 2020 m. birželio mėn. turėtų nustatyti naują minimalaus darbo užmokesčio lygį. Vadovaujantis teisine sistema, jis turėtų būti pagrįstas ekonomikos pagrindų analize ir tikru dialogu su socialiniais partneriais.

Valdžios institucijos baigė įgyvendinti 2017–2019 m. kovos su nedeklaruojamu darbu veiksmų planą (tai konkretus įsipareigojimas, kurio terminas – 2019 m. pabaiga) ir rengia tolesnius veiksmus. Pagal ankstesnį veiksmų planą buvo skatinama laikytis integruoto požiūrio į nedeklaruotą darbą, įskaitant įvairių institucijų bendradarbiavimo

([8]) Ją sudaro pripažinti ekspertai, o jai pirmininkauja Nobelio premijos laureatas ekonomistas Christopheris Pissaridesas.

stiprinimo ir nedeklaruoto darbo nustatymo pajėgumo didinimo priemones. Dabar valdžios institucijos rengia tolesnius su šiuo veiksmų planu susijusius veiksmus.

Valdžios institucijos parengė naujo aktyvios darbo rinkos politikos įgyvendinimo visos šalies mastu modelio veiksmų planą, taigi jos daro pažangą įgyvendindamos Socialinio solidarumo pajamų programą (tai konkretus įsipareigojimas, kurio terminas – 2019 m. pabaiga). Atnaujinto veiksmų plano strateginė kryptis – skatinti ilgalaikį ir tvarų užimtumo augimą, vadovaujantis integruotu tiksliniu požiūriu. Užbaigus pradinį bandomąjį projektą naujasis įgyvendinimo modelis turėtų būti pradėtas taikyti trijuose kituose regionuose, o galiausiai – visoje šalyje.

Valdžios institucijos ėmėsi įgyvendinti visapusiškos švietimo reformos plataus užmojo darbotvarkę. Šia darbotvarke viršijami įsipareigojimai Euro grupei ir ji yra svarbi makroekonominei ir socialinei politikai, nes sprendžiama įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitikties problema, skatinamas augimas, padedama mažinti skurdą ir gerinti socialinę padėtį. Reformomis siekiama spręsti tokius uždavinius: gerinti viešųjų mokyklų kokybę, modernizuoti profesinį rengimą ir mokymą ir gerinti aukštojo mokslo institucijų kokybę, siekiant spręsti gebėjimų trūkumo problemą ([9]). Naujo aukštojo mokslo įstatymo tikslas – atnaujinti aukštojo mokslo institucijų vertinimo ir akreditavimo procesus ir susieti universitetų finansavimą su rezultatais, taip pat rengiami tam tikri privalomojo švietimo pakeitimai, įskaitant privalomos dvejų metų ikimokyklinio ugdymo programos įgyvendinimą.

Pažangą ekonominės diplomatijos ir prekybos lengvinimo (tai turėtų padėti pagerinti Graikijos eksporto rezultatus) srityse stabdo nebaigtos rengti institucinės priemonės. Teisės aktą, kuriuo išplečiami Užsienio reikalų ministerijos įgaliojimai ir atsakomybė, vėluojama parengti; jį numatoma užbaigti 2020 m. kovo mėn., o pačią strategiją – 2020 m. balandžio mėn. Kad valdžios institucijos galėtų užtikrinti sinergiją ir politikos nuoseklumą šioje srityje, būtina nustatyti tvirtą teisinį bendros institucijos pagrindą ir koreguoti tarpinstitucines struktūras.

Nepaisant tam tikrų vėlavimų, kuriuos daugiausiai lėmė veiksniai, kurių valdžios institucijos negali kontroliuoti, darbas investicijų licencijavimo srityje vyksta pagal planą, o valdžios institucijos tebėra pasiryžusios užbaigti reformą per sutartus terminus. Valdžios institucijos padidino atitinkamos reformą koordinuojančios tarnybos administracinį pajėgumą ir užsitikrino tolesnę Europos Komisijos techninę paramą tolesniam darbui. Dėl komplikacijų, kurių kilo per konkurso procedūrą ir kurių valdžios institucijos negali kontroliuoti, vėluojama pasirašyti IT sistemos pirkimo sutartį – tai pirmas žingsnis siekiant visiškai įdiegti IT sistemą (konkretus įsipareigojimas, kurio terminas – 2019 m. pabaiga). Nepaisant tam tikrų vėlavimų, tikrinimo sistemos įstatymas (konkretus įsipareigojimas, kurio terminas – 2020 m. vidurys) įgyvendinamas toliau. Valdžios institucijos taip pat lieka įsipareigojusios laiku įvykdyti konkretų įsipareigojimą (kurio

([9]) Vertinant Europos įgūdžių indekso įgūdžių pasiūlos ir paklausos atitikties aspektą, Graikija yra viena iš prasčiausių rezultatų pasiekusių ES šalių, jos aukštųjų mokyklų absolventų, turinčių per aukštą kvalifikaciją, dalis (31,6 %) ir kvalifikacijos pasiūlos ir paklausos neatitiktis yra vienos iš didžiausių ES šalyse. Tai patvirtina ir naujausi Tarptautinio moksleivių vertinimo programos (PISA) rezultatai: pagal juos Graikijos raštingumo, matematikos ir gamtos mokslų rezultatai yra gerokai prastesni už EBPO vidurkį. Kalbant apie skaitmeninį švietimą, tik 46 % 16–74 m. žmonių turi bent bazinius skaitmeninius įgūdžius, o 31 % neturi jokių skaitmeninių įgūdžių (ES vidurkis yra 17 %). Šios problemos taip pat akcentuojamos Graikijai skirtoje Komisijos 2020 m. šalies ataskaitoje, kuri priimta 2020 m. vasario 26 d. kartu su šia ataskaita (COM(2020) 507).

terminas – 2020 m. vidurys) supaprastinti licencijavimo procedūras likusiuose ekonomikos sektoriuose, nepaisant tam tikrų vėlavimų.

Valdžios institucijos siekia trukdžių klasifikavimo sistemos peržiūrą užbaigti iki 2020 m. vidurio, t. y. pirma konkretaus įsipareigojimo termino, kuris sueina 2021 m. viduryje, ir taip pat rengia tolesnes priemones aplinkosaugos srities licencijų ir tikrinimo sistemoms gerinti. Valdžios institucijos pasirašė sutartį su patarėju techniniais klausimais, kuris padės joms suderinti trukdžių klasifikavimo sistemą su aplinkosaugos klasifikacijos sistema, siekdamos iki 2020 m. vidurio priimti atitinkamą antrinės teisės aktą. Papildomi veiksmai, kurių ketinama imtis licencijavimo sistemai pagerinti, yra, be kita ko, aplinkosaugos leidimų atnaujinimo ir keitimo proceso supaprastinimas, išorės aplinkos vertintojų sertifikavimas, tikrinimų administracinės sistemos reorganizavimas ir išorės inspektorių sertifikavimas. Pastarasis veiksmas būtų svarbus žingsnis siekiant šalinti dabartinius vykdymo užtikrinimo sistemos trūkumus. Valdžios institucijos taip pat peržiūri tam tikras ankstesnės administracijos priimtas nuostatas siekdamos nustatyti galimus nuokrypius nuo investicijų licencijavimo reformos principų, kad iki 2020 m. rugsėjo mėn. būtų galima priimti visus būtinus pakeitimus. Šios reformos tęstinumą užtikrintų atitinkamos reformą koordinuojančios tarnybos nuolatinis dalyvavimas ir sustiprintas vaidmuo tikrinant būsimus teisės aktus.

Kadastro projektas apskritai įgyvendinamas gerai, tačiau, atsižvelgiant į ankstesnius vėlavimus, terminus reikėjo koreguoti. Vėluojančių turto deklaracijų problema, dėl kurios buvo stabdomas kadastro kartografavimo procesas, iš esmės jau išspręsta, ir daugelyje sričių galima pradėti kitą kartografavimo etapą. Vis dėlto, atsižvelgiant į ankstesnius vėlavimus, kadastro projekto planas turi būti peržiūrėtas, siekiant patikimai atnaujinti terminus ir tarpinius veiksmus. Kadastro kartografavimo pabaigos terminas buvo nukeltas iš 2021 m. vidurio į 2022 m. gegužės mėn., nustatant tarpinius tikslus. Apskritai projekto įgyvendinimo pagreitis tinkamas, o valdžios institucijos prisiima tvirtą atsakomybę – taip sudaromos patikimos sąlygos galiausiai užbaigti projektą. Kalbant apie institucinį aspektą, valdžios institucijos, siekdamos greičiau įsteigti kadastro agentūrą (konkretus įsipareigojimas, kurio terminas – 2020 m. vidurys), planuoja nedelsiant atidaryti regioninius padalinius visoje Graikijoje ir suteikti jiems įgaliojimus atidaryti numatytus vietos padalinius.

Toliau daroma pažanga vykdant Graikijos energijos rinkos įsipareigojimus: iš pradžių pateikti persvarstyti pasiūlymai, kuriais siekiama spręsti su antimonopoline praktika susijusius susirūpinimą keliančius klausimus, kol bus visiškai atsisakyta lignito, taip pat rengiama bendra energetikos ir klimato strategija. Tai žingsnis į priekį siekiant spręsti likusias konkurencijos problemas, susijusias su Viešosios energetikos įmonės privilegijuota teise gaminti elektrą iš lignito, ir galiausiai įvykdyti Komisijos sprendimą ir Teismo sprendimus. Pašalinus ilgalaikius iškraipymus didmeninėje rinkoje (taip pat įvykdžius antimonopolinių priemonių įsipareigojimą, kuris, įtraukus papildomas energijos sektoriaus priemones, dabar apims konkretų **iki 2019 m. pabaigos vykdytiną įsipareigojimą**) padidės konkurencija Graikijos elektros energijos rinkoje ir bus sudarytos sąlygos toliau investuoti ir padėti Graikijai reformuoti energijos sektorių. Šiomis aplinkybėmis svarbu pažymėti, kad Graikija 2019 m. gruodžio mėn. (anksčiau nei kai kurios kitos valstybės narės) priėmė savo nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo. Plane nustatyta Graikijos 2030 m. energijos strategija, kurioje numatyta anksti nutraukti lignitu kūrenamų elektrinių eksploataciją ir nustatyti plataus užmojo tikslai didinti energijos gamybą iš atsinaujinančiųjų išteklių, energijos vartojimo efektyvumą ir mažinti išmetamą CO_2 kiekį. Kad galėtų suvaldyti

socialinius pertvarkos iššūkius, Graikija raginama glaudžiai bendradarbiauti su Komisija, be kita ko, pagal Žaliojo kurso investicijų planą ir Teisingos pertvarkos mechanizmą.

Elektros energijos rinkos tikslinis modelis (tai konkretus įsipareigojimas, kurio terminas nukeltas iki 2020 m. vidurio) iš esmės įgyvendinamas pagal planą. Nuo paskutinės ataskaitos Graikija ėmėsi tam tikrų veiksmų, pavyzdžiui, patvirtino neatidėliotinų sandorių rinkos taisyklių sąvadą. Beveik visos kitos techninės taisyklės pateiktos reguliavimo institucijai patvirtinti. Imtasi tolesnių veiksmų siekiant užtikrinti, kad nepagrįstai nedelsiant vietos rinka būtų susieta su Bulgarijos ir Italijos rinkomis, kai neatidėliotinų sandorių rinka pradės veikti.

GRAIKIJOS TURTO IR DALYVAVIMO VALDANT TURTĄ ĮMONĖ

Graikijos turto ir dalyvavimo valdant turtą įmonė tęsia darbą pagrindinėse srityse, susijusiose su įsipareigojimais Euro grupei. Nuo ketvirtosios griežtesnės priežiūros ataskaitos paskelbimo 2019 m. lapkričio mėn. padaryta pažanga gerinant valstybės valdomų įmonių valdymą (įskaitant valdybos peržiūras ir darbo užmokesčio politiką). Be to, įmonė daugiau dėmesio skiria valstybės valdomų įmonių veiklos tobulinimui. Pagrindinis šios srities uždavinys – veiksmingai spręsti svarbias Graikijos pašto veiklos ir finansines problemas ir bendradarbiauti su valdžios institucijomis siekiant finansuoti restruktūrizavimo planą, vadovaujantis ES valstybės pagalbos sistema. Valdžios institucijos pademonstravo tvirtą įsipareigojimą ir remia svarbų įmonės darbą. Valdžios institucijų ir įmonės veiklos koordinavimo mechanizmas pradėtas taikyti visoms bendrovėms, parengti ir kabineto komitetui pateikti aštuonių bendrovių įgaliojimai, taip pat atnaujinamos ministerijos gairės. Įmonė toliau įgyvendina savo strateginį planą (**nuolatinis įsipareigojimas**) ir stebi pagrindinius veiklos rodiklius, kuriuos ji nustatė savo patronuojamosioms įmonėms. Pagrindinis uždavinys ir toliau yra išnaudoti visą Viešojo turto bendrovės nekilnojamojo turto portfelio potencialą, taip pat reikėtų greitai užbaigti atranką, atliekamą papildomo nekilnojamojo turto perdavimo tikslu. Olimpinio centro (OAKA) perdavimas (konkretus įsipareigojimas, kurio terminas buvo 2018 m. pabaiga) bus atidėtas dėl praktinių sunkumų, kurie dėl turto statuso yra neišvengiami.

Valdžios institucijos išlaikė privatizavimo proceso pagreitį – tai rodo didelė pažanga vykdant kelis sandorius. Kad projektai būtų sėkmingi, bus labai svarbu ir toliau nemažinti pastangų. Kaip minėta ankstesnėje ataskaitoje, toliau nurodytų pavyzdinių projektų tvarkaraščiui įtakos turėjo vėlavimai arba veiksniai, kurių valdžios institucijos iš esmės negali kontroliuoti. Apskritai, valdžios institucijos daro nuolatinę pažangą įgyvendindamos turto plėtros planą (tai **nuolatinis įsipareigojimas**). Visų pirma:

- **„Hellinikon“ (konkretus įsipareigojimas, kurio terminas – 2018 m. pabaiga).** Konkurso dėl kazino licencijos išdavimo procesas gali vėluoti dėl veiksnių, kurių vyriausybė negali kontroliuoti, tačiau valdžios institucijos deda pastangas, kad užtikrintų kitas sandoriui būtinas sąlygas. Jos priėmė antrinės teisės aktą dėl didmiesčio parko ir dėl plėtros ir urbanizacijos zonų, taip pat pasiektas visų susijusių šalių susitarimas dėl „Hellinikon“ teritorijos padalijimo; tuo pat metu valdžios institucijos imasi veiksmų, kad išspręstų kelis neišspręstus klausimus, susijusius su likusių viešųjų ir privačiųjų naudotojų perkėlimu ir pastatų legalizavimo ir griovimo procesu.

- **Alimos prieplauka (konkretus įsipareigojimas, kurio terminas – 2019 m. vidurys).** Audito rūmai patvirtino konkurso procedūrą 2019 m. birželio 26 d.

Finansinę sandorio dalį vėluojama užbaigti pirmiausia dėl laiko, skirto bankų atliekamo išsamaus patikrinimo procesui, kurio reikalaujama siekiant finansuoti sandorį.

- **Įmonė „Hellenic Petroleum“ (konkretus įsipareigojimas, kurio terminas – 2019 m. vidurys).** Nepavykus parduoti kontrolinio akcijų paketo, kaip buvo planuota, užbaigti finansinę šio sandorio dalį bus neišvengiamai labai vėluojama. Persvarstyta struktūra ir terminai turėtų būti nustatyti atsižvelgiant į tai, kas teikia didžiausią komercinę ir strateginę naudą Graikijai. Valdžios institucijos dar turi nuspręsti, kokio požiūrio laikytis, o preliminarų tvarkaraštį numatoma parengti iki 2020 m. kovo mėn.

- **30 % Atėnų tarptautinio oro uosto pardavimas (konkretus įsipareigojimas, kurio terminas – 2019 m. pabaiga).** Konkursas vyksta sėkmingai. 2020 m. sausio 31 d. Graikijos Respublikos turto plėtros fondo (TAIPED) direktorių valdyba nusprendė, kad įpareigojančių pasiūlymų etapo reikalavimus atitinka devyni investuotojai, taigi šis etapas faktiškai pradėtas. Sandorio finansinę dalį tikimasi užbaigti iki metų pabaigos.

- **Valstybės dujų įmonė (konkretus įsipareigojimas, kurio terminas – 2019 m. pabaiga).** 2019 m. lapkričio mėn. buvo priimti teisės aktai, būtini daliniam įmonės atskyrimui ir visos Turto plėtros fondo dalies įmonėje (t. y. 65 %) pardavimui. Tarptautinis konkursas dėl DEPA infrastruktūros dalies pradėtas 2019 m. gruodžio 9 d.; fondas ir „Hellenic Petroleum“ veikia kaip pardavėjai (siūlantys 100 % DEPA infrastruktūros dalies akcinio kapitalo). Tarptautinis konkursas dėl DEPA komercinės dalies 65 % akcinio kapitalo pardavimo pradėtas 2020 m. sausio 23 d.

- **„Egnatia“ (konkretus įsipareigojimas, kurio terminas – 2019 m. pabaiga).** Ilgalaikei greitkelio „Egnatia“ koncesijai būdingas sistemingas vėlavimas ir problemos, o tai rodo nepakankamą atsakomybę. Valdžios institucijos pabrėžė tvirtą įsipareigojimą vykdyti sandorį. Nuo paskutinės griežtesnės priežiūros ataskaitos pradėjo veikti trys įvažiavimo į greitkelį rinkliavos punktai, institucijoms taip pat pateiktas išsamus veiksmų planas, kuriame nustatytas konkretus visų reikalaujamų dar neįgyvendintų veiksmų tvarkaraštis iki 2020 m. gegužės mėn. Veiksmų planas pradėtas įgyvendinti; iki 2020 m. birželio 26 d. įpareigojančių pasiūlymų pateikimo termino bus labai svarbu pasinaudoti padaryta pažanga ir laiku imtis visų būtinų veiksmų.

- **Regioniniai uostai (konkretus įsipareigojimas, kurio terminas – 2019 m. pabaiga).** Valdžios institucijos pritaria tam, kad būtų suteikta galimybė lanksčiai rinktis privatizavimo sandorio struktūrą (t. y. subkoncesiją, akcijų pardavimą), kad būtų galima pasirinkti geriausią privatizavimo sandorio struktūrą kiekvienam uostui. Vasario 12 d. Parlamentas priėmė atitinkamą teisės akto pakeitimą, o Turto plėtros fondas pradėjo išorės konsultantų samdymo procesą keturių uostų akcijų pardavimo tikslu.

VIEŠASIS ADMINISTRAVIMAS

Valdžios institucijos imasi priemonių dėl skaitmeninio valdymo – šios srities pažanga viena iš mažiausių visoje ES. Nepaisant tam tikrų vėlavimų, naująją „skaitmeninę bibliją“ ketinama užbaigti iki 2020 m. kovo mėn., joje nustatant viešojo administravimo projektus ir priemones bendriems skaitmeninės veiklos rezultatams gerinti. Kad ji būtų veiksmingai

įgyvendinta, svarbu aiškiai nustatyti administracijos vaidmenis ir atsakomybę. Daroma pažanga įgyvendinant svarbius projektus, pavyzdžiui, kuriant bendrą elektroninių paslaugų platformą (gov.gr), didinant viešųjų sistemų ir registrų sąveiką ir supaprastinant ir skaitmeninant piliečiams svarbius procesus. Prioritetą Graikija taip pat turėtų teikti pastangoms toliau paprastinti procesus, kurie yra našta įmonėms.

Nuolatinių sekretorių skyrimo viešojo administravimo institucijose procesas tęsiasi, taip pat atnaujintas direktorių atrankos procesas. Valdžios institucijų teigimu, nuolatiniai sekretoriai turėtų būti paskirti iki 2020 m. kovo mėn., o direktorių darbo vietas numatoma užpildyti iki 2020 m. rugpjūčio mėn. Bus labai svarbu užtikrinti, kad planuojant teisės aktų pakeitimus, susijusius su būsimu direktorių ir skyrių vadovų skyrimu, būtų išlaikytas Aukščiausiosios civilinio personalo atrankos tarybos (ASEP) vaidmuo.

Valdžios institucijos padarė tam tikrą pažangą nustatydamos kandidatų į vyresniųjų vadovų pareigas viešojo sektoriaus subjektuose ([10]) atviros atrankos procedūrą (tai numatoma padaryti iki 2020 m. gegužės mėn.). Įgyvendinę atviros atrankos procedūrą kaip standartinę, šie juridiniai asmenys turės galimybę sustiprinti profesionalų valdymą ir pasiųsti aiškią žinią dėl tolesnio viešojo administravimo depolitizavimo. Tais atvejais, kai standartinė tvarka tam tikriems subjektams bus netaikoma, atsižvelgiant į konkrečius vaidmenis įgyvendinant viešąją politiką, išimtis reikėtų taikyti minimaliai, remiantis aiškiais kriterijais, ir užtikrinti, kad šiems subjektams taikoma tvarka suteiktų galimybę juos veiksmingai valdyti.

Valdžios institucijos nuolat daro pažangą rengdamos žmogiškųjų išteklių valdymo strategiją: dauguma skaitmeninių organizacinių schemų ir pareiginių instrukcijų jau parengtos (konkretus įsipareigojimas, kurio terminas – 2019 m. pabaiga). Tačiau į projektą dar reikia visiškai įtraukti tam tikrus didelius subjektus (įskaitant Socialinės apsaugos fondą (EFKA) ir Užimtumo fondą (OAED)) – tai valdžios institucijų prioritetas, kad tikslas būtų pasiektas iki 2020 m. balandžio mėn. pabaigos. Mobilumo sistema ir veiklos rezultatų vertinimas įtvirtinti visose viešojo administravimo institucijose, be to, planuojami tolesni koregavimai siekiat dar padidinti jų veiksmingumą. 2019 m. spalio mėn. valdžios institucijos nustatė sistemą, kuri suteikia galimybę viešojo sektoriaus subjektams susieti kiekvieną darbuotoją su konkrečiu pareigybės aprašymu ir taip sukurti sąsają su Bendrąja mokėjimo taryba. Iki 2020 m. balandžio mėn. valdžios institucijos turėtų patikrinti, ar sistemos visiškai laikomasi.

Valdžios institucijos planuoja toliau gerinti personalo atrankos sistemą ir laikysis nuoseklaus požiūrio, siekdamos racionalizuoti pareigybių klasifikacijos sistemą. Siekiant supaprastinti ir pagreitinti įdarbinimo procesus, buvo įsteigtas komitetas, kuris peržiūrės įgaliojimų suteikimo Aukščiausiajai civilinio personalo atrankos tarybai (ASEP) įstatymą. Šiomis aplinkybėmis svarbu, kad vykdant planuojamą Aukščiausiosios tarybos reorganizaciją taip pat būtų padidintas jos pajėgumas veiksmingai imtis naujų jai pavestų pareigų, tokių kaip viešojo administravimo institucijų vadovų atrankos stebėjimas.

Valdžios institucijos, vykdydamos konkretų įsipareigojimą, patvirtino savo ketinimą iki 2020 m. vidurio priimti naują darbo teisės kodekso ir darbo reguliavimo nuostatų kodekso kodifikavimo įstatymą. Valdžios institucijos yra tvirtai įsipareigojusios įgyvendinti

([10]) Graikijoje šie viešojo sektoriaus subjektai vadinami viešosios teisės reglamentuojamais juridiniais asmenimis ir privatinės teisės reglamentuojamais juridiniais asmenimis.

šią iniciatyvą, nes, jų nuomone, kodifikavimo procesas yra galimybė išsamiai peržiūrėti dabartinę teisinę sistemą. Šiuo atžvilgiu bus naudingos tam tikros Vykdančiosios valstybės įstatymo nuostatos, įskaitant pakartotinį centrinio kodifikavimo komiteto įsteigimą, taip pat bus svarbu šiai užduočiai skirti pakankamai išteklių, atsižvelgiant į jos sudėtingumą.

Naujos Vykdančiosios valstybės įstatymo nuostatos dėl geros teisėkūros įsigaliojo 2020 m. sausio mėn. ir tikimasi, kad jas taikant pagerės įstatymų kokybė ir gerokai sumažės nesusijusių ir paskutinės minutės pakeitimų. Pagal naująją sistemą numatyti išsamūs poveikio vertinimai, standartinės viešos konsultacijos ir griežtesnė kokybės kontrolė, taip pat bus rengiami mokymai atrinktiems darbuotojams. Įgyvendinus iniciatyvą gali labai padidėti teisėkūros skaidrumas ir nuoseklumas, taip pat numatomas teigiamas poveikis investicijų aplinkai, todėl labai svarbu ją kruopščiai įgyvendinti. Į įstatymą taip pat įtrauktos nuostatos dėl parašo teisės suteikimo nepolitinio lygmens subjektams; jos įsigaliojo 2020 m. vasario mėn. Numatoma, kad pradėjus taikytis šias nuostatas maždaug 80 % visų kiekvienoje ministerijoje priimtų sprendimų pasirašys generalinis direktorius.

Nuolatinių darbuotojų įdarbinimas vyksta pagal aprūpinimo darbuotojais planą, laikinųjų darbuotojų skaičiaus didėjimo tendencija sulėtėjo, o 2020 m. jų skaičius turėtų dar sumažėti. Remiantis preliminariais duomenimis, 2019 m. įdarbintų nuolatinių pareigūnų skaičius buvo gerokai mažesnis už išėjusių (daugiausiai į pensiją) darbuotojų skaičių. Pagal įdarbinimo planą laikinas mokytojų ir pagalbos namuose darbuotojų pareigybes pakeitus nuolatinėmis, laikinųjų darbuotojų skaičius 2020 m. turėtų mažėti. Veiklos lygmeniu valdžios institucijos planuoja imtis veiksmų, kuriais siekiama didinti su laikinaisiais darbuotojais susijusius stebėjimo ir orientavimo gebėjimus.

Nors naujos darbo užmokesčio nuostatos kelia susirūpinimą dėl vienodos darbo užmokesčio lentelės teisingumo, padaryta pažanga stiprinant centralizuotą darbo užmokesčio lentelės ir įdarbinimo procedūrų kontrolę. Tam tikrais teisės aktų pakeitimais nustatytos papildomos darbo užmokesčio lentelės išimtys, visų pirma susijusios su išmokomis. Siekdamos valdyti su darbo užmokesčio lentelės teisingumu susijusią riziką, valdžios institucijos nusprendė pirmiausia įsteigti iš įvairių ministerijų atstovų sudarytą komitetą, turintį įgaliojimus užtikrinti bendrą suderinamumą ir sustiprinti kontrolę, taip pat svarstoma galimybė imtis papildomų priemonių, kurios padėtų dar labiau sumažinti riziką. Kita vertus, neseniai priimtas pirminės teisės aktas, kuriuo leidžiama reorganizuoti Bendrąją mokėjimo tarybą, suteikė galimybę įgyvendinti ilgai atidėliotą IT projektą, kuriuo siekiama įdiegti integruotą ir visiškai skaitmeninę darbo užmokesčio sistemą visiems valdžios sektoriaus darbuotojams. Valdžios institucijos svarsto, kaip toliau įgyvendinti galutinį šios reformos etapą, kuriame Bendrajai mokėjimo tarybai taip pat reikėtų suteikti įgaliojimą patvirtinti visus atlyginimus.

TEISINGUMAS

Šiuo metu laipsniškai pereinama prie privalomo teisinių dokumentų elektroninio pateikimo ir tvarkymo, pradedant nuo administracinių teismų (tai konkretus įsipareigojimas, kurio terminas – 2019 m. pabaiga). Atsižvelgiant į projekto sudėtingumą, anksčiau sutarta, kad visiško įgyvendinimo visuose teismuose iki 2019 m. pabaigos užtikrinti techniškai neįmanoma ir kad įsipareigojimas bus įvertintas remiantis pažanga, padaryta integruotos teismo bylų valdymo sistemos antrame etape, kad projektą būtų galima visiškai įgyvendinti per 36 mėnesius nuo atitinkamos sutarties sudarymo.

Valdžios institucijos šiek tiek vėluodamos toliau tęsia darbą, susijusį su kvietimu teikti pasiūlymus dėl antro integruotos teismo bylų valdymo sistemos etapo (tai konkretus įsipareigojimas, kurio terminas – 2020 m. vidurys). Po tam tikro vėlavimo dėl vidaus valdymo pokyčių valdžios institucijos įsipareigojo jį paskelbti netrukus. Atsižvelgiant į susikaupusius ankstesnius vėlavimus, integruotos teismo bylų valdymo sistemos antro etapo visiškai įgyvendinti iki pradinio termino (2020 m. vidurio) techniškai neįmanoma. Todėl iki 2020 m. pabaigos reikėtų įvertinti įsipareigojimą remiantis užbaigtos atitinkamo konkurso procedūros rezultatais ir 36 mėn. projekto įgyvendinimo planu – tokia trukmė taip pat numatyta konkurso dokumentų projektuose.

Priėmus tam tikrus teisės aktų pakeitimus laipsniškai įvedama privalomo tarpininkavimo sistema, kurios įsigaliojimas buvo du kartus atidėtas. 2019 m. lapkričio mėn. priimtu teisės aktu nustatyta pertvarkyta tarpininkavimo sistema, kurioje iš naujo apibrėžtos ginčų, kuriems taikomas privalomas tarpininkavimas, kategorijos, mažiausia tarpininkavimo kaina ir tam tikri procedūriniai ir techniniai aspektai. Pirmas privalomo tarpininkavimo įgyvendinimo etapas, apimantis tam tikrų kategorijų šeimos teisės ginčus, prasidėjo 2020 m. sausio 15 d.; antras etapas, kuriuo privalomas tarpininkavimas bus taikomas įprastiems pirmos instancijos teismo procesams, bus pradėtas 2020 m. kovo mėn.

Laipsniškai stiprinama naujai įsteigta Nacionalinė skaidrumo institucija, taip pat toliau įgyvendinamas Nacionalinis kovos su korupcija veiksmų planas. Planuojama, kad institucija visu pajėgumu pradės veikti 2020 m. lapkričio mėn. Veiksmų planas iš esmės įgyvendinamas kaip numatyta, tačiau dar reikia priimti tam tikrus svarbius sprendimus. Pavyzdžiui, turto susigrąžinimo biuro ir turto valdymo biurų teisės aktų sistemos dar tik rengiamos, todėl įdiegti šią esminę kovos su korupcija priemonę bus toliau vėluojama. Bus labai svarbu atidžiai stebėti, kaip įgyvendinama sistema, be kita ko, politinių partijų finansavimo, kovos su finansiniais nusikaltimais ir vidaus audito srityse.

Palankiai vertinamas įstatymo pakeitimas, kuriuo iš dalies keičiamas baudžiamasis kodeksas ir baudžiamojo proceso kodeksas, tačiau tam tikrų susirūpinimą keliančių klausimų dar yra. 2019 m. birželio mėn. priimtu pakeitimu aktyviosios korupcijos nusikaltimas iš sunkaus nusikaltimo buvo pakeistas į baudžiamąjį nusižengimą. Nors šis pakeitimas 2019 m. lapkričio mėn. panaikintas, jis turės įtakos tam tikroms dar nagrinėjamoms byloms (išsamesnės informacijos žr. 2020 m. šalies ataskaitoje). Kad iki 2020 m. pabaigos įgyvendintų likusias Kovos su korupcija valstybių grupės rekomendacijas dėl baudžiamųjų kodeksų, valdžios institucijos įsteigė komitetą. Nacionalinė skaidrumo institucija komitete turės stebėtojo statusą.